

ABSTRACT

This dissertation was designed to focus on the liability for the associates whose execution area is constantly increasing in accordance with the social requirements. In the modern legal systems, getting assistance of an associate is allowed in principle and a distribution of responsibilities is regulated with regard to the balance between the obligee and the obligor according to the benefits which are granted by means of applying the associates because of that delegation of the performance of an obligation or the exercise of a right arising from a contractual obligation to the associates becomes inevitable in the economic structure which is based on the division of labor and specialization of the our present age. In view of this, the purpose of this study is to analyze the Article 116 of the Turkish Code of Obligations No. 6098 stipulating that the obligor who delegates the performance of an obligation or the exercise of a right arising from a contractual obligation to an associate is liable to the other party for any loss or damage the associate causes in carrying out such tasks in detail within the framework of the principles of modern law of damages. To this end, this study has drawn upon social factors being effective on development of the liability, legal principles on which the liability is based, historical background of the liability, doctrine, related article of the source of law, related articles, preamble and commission reports of the Turkish Code of Obligations No. 6098, related articles of the other laws and trial practices.

In this study, the concepts of “the associate” and “the obligor” have been identified by comparing them with similar concepts in terms of their distinctive qualities to determine the scope and boundaries of the liability for the associates. In addition, the study also analyses the terms and legal consequences of the liability particularly with regard to compensation obligation, limitation or exclusion of liability, recourse and liability relationship among the obligor, the obligee and the associate.

ÖZ

Çalışmamızın konusunu toplumsal ihtiyaçlarla paralel olarak uygulama alanını günden güne arttırmakta olan “Yardımcı kişilerin fiillerinden sorumluluk” kurumu oluşturmaktadır. Çağımızın iş bölümü ve uzmanlaşmaya dayalı ekonomisinde bir borcun ifasında veya bir hakkın kullanılmasında yardımcı kişilere başvurulması kaçınılmaz bir hâle geldiğinden, modern hukuk sistemlerinde kural olarak yardımcı kişi kullanımına müsaade edilerek, ortaya çıkan özel sorumluluk ilişkisinin borçlu ve alacaklı arasındaki menfaat durumu gözetilerek düzenlenmesi tercih edilmiştir. Bu kapsamda tez çalışmamızda, borçlunun, bir borcun ifasını veya borç ilişkisinden doğan bir hakkın kullanımını kısmen veya tamamen bırakmış olduğu yardımcı kişilerin borca aykırı davranışları ile alacaklıya vermiş oldukları zararlardan dolayı sorumluluğunu konu alan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 116’ncı maddesinin modern tazminat hukuku çerçevesinde kapsamlı şekilde değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla çalışma sürecinde sorumluluğun gelişmesinde etkili olan toplumsal faktörlerden, sorumluluğun dayandığı hukuki esaslardan, sorumluluğun tarihi gelişiminden, öğretilerde ileri sürülen görüşlerden, mehz kanunun ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun ilgili hükümlerinden, gerekçesinden ve komisyon tutanaklarından, diğer kanunlardaki ilgili hükümlerden ve yargı uygulamasından yararlanılmıştır.

Yardımcı kişilerin fiillerinden sorumluluk kurumunun kapsam ve sınırlarının belirlenmesi amacı ile çalışmamızda “borçlu” ile “yardımcı kişi” kavramları ayırt edici unsurları çerçevesinde benzer kavramlar ile karşılaştırmalı olarak ele alınmış, sorumluluğun tesisi için gerekli şartlar ve özellikle tazminat yükümlülüğü, sorumsuzluk anlaşmaları ile borçlu, yardımcı kişi ve alacaklı arasındaki sorumluluk ve rücu ilişkisi bakımından yardımcı kişilerin fiillerinden sorumluluğun sonuçları detaylı şekilde incelenmiştir.